

BF-634-35-36-37 Seat No. _____

M. A. (Sem. - II) (Economics) Examination
March/April - 2014

MAECO-204EO : Economics

- 1. Theory of Practice of Co-operation-II**
- 2. Economics of Banking & Financial Services-II (Core Elective-9.2)**
- 3. 9.4 : Research in Social Sciences - II (Elective Paper)**
- 4. History of Economic Thoughts-II**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. Theory of Practice of Co-operation-II

- ૧ ખેતપેદાશના વેચાણ અને ભાવો સંદર્ભે નાફેડની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

- ૧ કૃષિ નિયંત્રિત બજારો તથા ગુજરાત એગ્રિકલ્ચરલ માર્કેટીંગ બોર્ડની કામગીરી તપાસો.

- ૨ ભારતમાં જુદા જુદા ક્ષેત્રે કામ કરતી સહકારી સંસ્થાઓનો સંકલિત પરિચય આપો. ૧૪

અથવા

- ૨ (અ) ભારતમાં ઔદ્યોગિક સહકારી સંસ્થાઓનો પરિચય આપો.
(બ) ભારતમાં મત્સ્ય સહકારી સંસ્થાઓનો પરિચય આપો.

૩ ભારતમાં સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમનું માળખું સમજાવો. ૧૪

અથવા

૩ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રે સહકારી ક્ષેત્રને સંગઠિત અને વિકસિત કરવા સંદર્ભે આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી સંઘની કામગીરી તપાસો.

૪ ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિનું આવક અને રોજગારી સંદર્ભે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૪ ભારતમાં સહકારી શિક્ષણ, તાલીમ અને વ્યવસ્થાપનનો ગ્રામ વિકાસમાં શો ફાળો છે ?

૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ સાત) ૧૪

(૧) ખેતીક્ષેત્રે માર્કેટિંગ માળખામાં શાનો સમાવેશ થાય છે?

(૨) ગુજકોમાસોલનું પૂર્ણ રૂપ આપો.

(૩) કોઈપણ બે પ્રકારના સહકારી ક્ષેત્ર જણાવો.

(૪) ઈફકોનું પૂર્ણ નામ જણાવો.

(૫) ખાતર ઉત્પાદન ક્ષેત્રે કામ કરતી કોઈ એક સહકારી સંસ્થાનું નામ જણાવો.

(૬) NCUIનું પૂરું નામ આપો.

(૭) ભારતમાં રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ સહકારી તાલીમ માટેની કઈ રાષ્ટ્રીય કાઉન્સિલ કામ કરે છે?

(૮) ભારતમાં સહકારી ક્ષેત્રની મુખ્ય બે સિદ્ધિઓ જણાવો.

(૯) ભારતમાં રાષ્ટ્રીય સહકારીનીતિ કઈ સાલમાં જાહેર કરવામાં આવી હતી?

(૧૦) ભારતમાં સહકારી ક્ષેત્ર દ્વારા વિકસેલ કોઈપણ બે માળખાકીય સુવિધાઓ જણાવો.

ENGLISH VERSION

- 1 Evaluate the function of NAFED in the context of the prices and sale of Agricultural Products. 14

OR

- 1 Examine the functions of agricultural regulated markets and Gujarat Agricultural Marketing Board.

- 2 Give an integrated introduction of co-operative working in various sectors in India. 14

OR

- 2 (a) Introduce the industrial co-operatives in India.
(b) Introduce the fishery co-operatives in India.

- 3 Explain the structure of co-operative education and training in India. 14

OR

- 3 Examine the function of international co-operative alliance related to the organized and develop the co-operative sector at international level.

- 4 Evaluate the co-operative sector in context of income and employment generation in India. 14

OR

4 What is the role of co-operative education, training and management in rural development in India.

5 Write short answers : (any **seven**)

14

- (1) Which cooperative and unions are the part of agricultural marketing structure.
- (2) Give the full form of GUJCOMASOL.
- (3) Indicate any two types of co-operative sector.
- (4) Give the full form of IFFCO.
- (5) Give any one name of co-operative organization functioning in the field of fertilizer.
- (6) Give the full form of NCUI.
- (7) Which organization functions for the co-operative training at national level.
- (8) Indicate any two achievements of co-operative sector in India.
- (9) In which year the National Co-operative Policy was published in India ?
- (10) Indicate any two infrastructural facilities developed by co-operative sector in India.

2. Economics of Banking & Financial Services-II (Core Elective-9.2)

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ બેંક પોર્ટફોલિયો સંચાલનના હેતુઓ વિગતે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ (અ) પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ સંદર્ભે જવાબદારી સંચાલનનો સિદ્ધાંત ૭
સમજાવો.

(બ) પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ સંદર્ભે અપેક્ષિત આવકનો સિદ્ધાંત ચર્ચો. ૭

૨ નોંધ લખો :

(અ) હકના શેર ૭

(બ) પ્રાથમિક મૂડીબજાર. ૭

અથવા

૨ શેરના પ્રકાર જણાવી તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. ૧૪

૩ શેરબજારના કાર્યો સમજાવો. ૧૪

અથવા

૩ 'સેબી'નો વિગતે પરિચય આપો. ૧૪

૪ વીમાના કાર્યો સમજાવો. ૧૪

અથવા

૪ વીમાના લક્ષણો ચર્ચો. ૧૪

૫ નીચેના પ્રશ્નોના અતિટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

- (૧) પોર્ટફોલિયો સંચાલનની વ્યાખ્યા આપો.
- (૨) કાર્યક્ષમ બેંકિંગ વ્યવસ્થાનો અર્થ આપો.
- (૩) કાર્યક્ષમ બેંકિંગ વ્યવસ્થાની ગમે તે ત્રણ લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (૪) પંસદગીનો શેર એટલે શું ?
- (૫) દ્વિતીય કક્ષાના મૂડીબજાર (Secondary Market)નો ખ્યાલ જણાવો.
- (૬) સ્વેટ ઈકવીટી શેરનો અર્થ આપો.
- (૭) શેરબજાર એટલે શું ?
- (૮) શેરબજારના લક્ષણો જણાવો.
- (૯) બોમ્બે સ્ટોક એક્સચેન્જ (B.S.E.)નો પરિચય આપો.
- (૧૦) વીમો એટલે શું ?
- (૧૧) વીમાના કોઈપણ ત્રણ સિદ્ધાંત જણાવો.
- (૧૨) જીવનવીમાની વ્યાખ્યા આપો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures on right side indicate the marks of the question.

- 1 Give the detailed explanation of the objectives of the portfolio management of bank. 14

OR

- 1 (a) Explain the theory of responsible management in the context of Portfolio Management. 7
- (b) Discuss the theory of expected income in the context of Portfolio Management. 7

- 2 Write notes :

- (a) Right Issue 7
- (b) Primary Capital Market. 7

OR

- 2 State the type of shares and its characteristics. 14
- 3 Explain the function of Stock exchange. 14

OR

- 3 Give the detail Introductions of 'SEBI'. 14

4 Explain the function of insurance. 14

OR

4 Discuss the features of insurance. 14

5 Give the very short answers of the following 14
questions : (any **seven**)

(1) Give the definition of portfolio management.

(2) Give the meaning of sound banking system.

(3) State any three features of sound banking system.

(4) What is Preference shares ?

(5) State the concept of Secondary capital market.

(6) Give the meaning of sweat equity.

(7) What is Stock Exchange ?

(8) State the characteristics of Stock exchange.

(9) Give the introduction of Bombay Stock Exchange – BSE.

(10) What is Insurance ?

(11) State any three theories of insurance.

(12) Give the definition of life insurance.

3. 9.4 : Research in Social Sciences - II (Elective Paper)

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ વ્યક્તિ અભ્યાસ (Case study) પદ્ધતિની ઉપયોગિતા અને ૧૪
મર્યાદા ચર્ચો.

અથવા

- ૧ ક્ષેત્રકાર્યના લાભ અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.

- ૨ સંશોધનમાં સાહિત્ય- સમીક્ષાના હેતુઓ સમજાવો. ૧૪

અથવા

- ૨ સંશોધનમાં સાહિત્ય સમીક્ષાના સ્ત્રોત સમજાવો.

- ૩ સંશોધન પ્રશ્નની પસંદગી અને ઘડતર સાથે સંકળાયેલા વિવિધ ૧૪
પરિબળો સમજાવો.

અથવા

- ૩ સમસ્યાની પસંદગી કરવા માટેની કસોટીઓ સમજાવો.

- ૪ ઉત્કલ્પનાનો અર્થ આપી તેનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૪ ઉત્કલ્પનાઓના પ્રકાર સમજાવો.

૫ કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૧૪

- (૧) સંશોધનનો અર્થ સમજાવો.
- (૨) વ્યક્તિ અભ્યાસ એટલે શું ?
- (૩) વ્યક્તિ અભ્યાસનું કાર્ય જણાવો.
- (૪) ક્ષેત્રકાર્યના પ્રકાર જણાવો.
- (૫) સાહિત્ય સમીક્ષા એટલે શું ?
- (૬) સાહિત્ય સમીક્ષાના હેતુઓ જણાવો.
- (૭) ઉત્કલ્પનાઓનાં કાર્ય જણાવો.
- (૮) સારી ઉત્કલ્પનાઓનાં લક્ષણો જણાવો.
- (૯) ઐતિહાસિક સંશોધન શું છે ?
- (૧૦) પાઠનોંધ એટલે શું ?
- (૧૧) સંશોધન અહેવાલ એટલે શું ?
- (૧૨) ક્ષેત્ર અભ્યાસનાં લક્ષણો જણાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures on right side indicate the marks of question.

- 1 Discuss the merits and limitations of case study method. 14

OR

- 1 Discuss the merits and limitations of field study.
- 2 Explain the objectives of review of literature. 14

OR

- 2 State the sources of review of literature.
- 3 Explain the various selection and formulation of research problems. 14

OR

- 3 Explain the criteria for the identification of problems.
- 4 Give the meaning of hypothesis and discuss its characteristics. 14

OR

4 Explain the types of hypothesis.

5 Answer any **seven** of following questions : 14

- (1) Explain meaning of research.
- (2) What is case study ?
- (3) State the function of case study.
- (4) State the types of field study.
- (5) What is review of literature ?
- (6) State the objectives of review of literature.
- (7) State the function of hypothesis.
- (8) State the characteristics of a good hypothesis.
- (9) What is historical research ?
- (10) What is Note taking ?
- (11) What is reporting research ?
- (12) State the characteristics of field study.

4. History of Economic Thoughts-II

- ૧ સીમાંતવાદી વિચારશાખા એટલે શું ? આ શાખામાં કયા મુખ્ય અર્થશાસ્ત્રીઓના વિચારોનો સમાવેશ થાય છે? ૧૪

અથવા

- ૧ ગોસેન અને જેવન્સનું તુષ્ટિગુણવાદી વિશ્લેષણ સમજાવો.

- ૨ કેઈન્સીયન ઈકોનોમીક્સ એટલે શું ? કેઈન્સના અર્થશાસ્ત્રનો અસરકારક માંગનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૧૪

અથવા

- ૨ કેઈન્સવાદી અર્થશાસ્ત્રમાં રાજ્યના હસ્તક્ષેપ અને રાજકોષીયનીતિનો શો ફાળો છે. ?

- ૩ મૂલ્યના સિદ્ધાંતોમાં મહાન સંકલનકર્તા તરીકે આલ્ફ્રેડ માર્શલનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

- ૩ આંતરિક અને બાહ્ય કરકસરો એટલે શું ? આંતરિક અથવા બાહ્ય કરકસરો (લાભ-ગેરલાભ) સમજાવો.

૪ મહાત્મા ગાંધીના સાદગી, શ્રમના ગૌરવ અને વિકેન્દ્રિત અર્થતંત્ર ૧૪
વિશેના વિચારો વર્ણવો.

અથવા

૪ ભારતીય અર્થશાસ્ત્રી આર.સી.દત્ત અને દાદાભાઈ નવરોજીના આર્થિક
વિચારો જણાવો.

૫ ટૂંકા પ્રશ્નના જવાબ આપો : (કોઈ પણ સાત) ૧૪

- (૧) આર્થિક વિચારોના ઇતિહાસમાં ઓસ્ટીયનની શાખા શું છે ?
- (૨) અર્થશાસ્ત્રમાં સીમાંતવાદી એટલે શું ?
- (૩) કેઈન્સીયન અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ?
- (૪) અસરકારક માંગ એટલે શું ?
- (૫) રાજ્યનો હસ્તક્ષેપ એટલે શું ?
- (૬) ગ્રાહકની વર્તણૂકનો સિદ્ધાંત એટલે શું ?
- (૭) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા એટલે શું ?
- (૮) ભારતમાં દ્રવ્યના અપહરણ અને ગરીબીના વિચારો કોણે
આપ્યા ?
- (૯) જરૂરિયાત વિહીનતાનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો?
- (૧૦) જે.કે મહેતાનો મુખ્ય આર્થિક વિચાર કયો છે ?

ENGLISH VERSION

- 1 What is the meaning of marginalist ? Give the ideas of major economist of this thought. 14

OR

- 1 Explain the utilitarian analysis of Gosen and Jevons.

- 2 What is Keynesian Economics ? Explain the principle of effective demand Keynes. 14

OR

- 2 What is the role of state intervention and fiscal policy in Keynesian Economics.

- 3 Evaluate Alfred Marshall a great synthesizer in value theory. 14

OR

- 3 What is internal and external economies ? Explain either internal or external.

- 4 Describe thoughts of Mahatma Gandhi regarding simplicity, dignity of labour and centralized economy. 14

OR

4 Explain economics thoughts of R.C. Dutt and Dadabhai Navroji.

5 Write short answers : (any **seven**) **14**

- (1) What is Austrian School in History of Economy thought ?
 - (2) What is marginalist in Economics ?
 - (3) What is Keynesian Economics ?
 - (4) What is effective demand ?
 - (5) What is state intervention ?
 - (6) What is principle of consumer behaviour ?
 - (7) What is elasticity of demand ?
 - (8) Who gave the thought of capital drain and poverty in India ?
 - (9) Who gave the thought of wantlessness ?
 - (10) What is the main economic thought of J.K. Mehta ?
-